

arh.02/12

EESTI ARHITEKTIDE LIIDU TEATAJA > NEWSLETTER OF THE UNION OF ESTONIAN ARCHITECTS

- > Riigiarhitekt A2
- > Eestseisuse koosolekud A3
- > Lõppenud arhitektuurivõistlused A9
- > Käimasolevad arhitektuurivõistlused A10
- > Ettevalmistatavad arhitektuurivõistlused A11
- > Eelinfo A12
- > Teated A14
- > Välissuhtlus A15
- > Noortekogu A16
- > EAK teated A17
- > EAK uued töötajad A20
- > Teated senioridele A20
- > EALi noortekogu uued liikmed A20

Lennusadama rekonstrueeritud vesilennukite angaarid Tallinnas. Autorid: KOKO arhitektid OÜ. Foto: Kaido Haagen.

RIIGIARHITEKT / ALTERNATIIV: VALITSUSARHITEKT, ARHITEKTUURIVOLINIK /

Kokkuvõte Jüri Raidla koostatud dokumendist „Kontseptsioon riigiarhitekti institutsiooni asutamiseks”. Dokumendi terviktekst ja ettepanekud riigiarhitekti institutsiooni siseseviimiseks ehitus- ja planeerimisseadustikku on kättesaadavad EALi veebiaadressil www.arhliit.ee rubriigi „Avalikud teated” alarubriigis „Avalikud teated ja kirjavahetus”.

26.01.2012

Riigiarhitekt ei pea olema mitte ainult isik, vaid institutsioon (sarnaselt õiguskantsleriga), kes tegeleb üldriiklikul tasandil arhitektuuri ja ruumilise planeerimise küsimustega. Riigiarhitektil on selleks vaja oma kantseleid (bürood) ning Riigiarhitekti juures peaks tegutsema ühiskondlikel alustel *ca* kahekümneliikmeline nõukoda.

Riigiarhitekti institutsiooni asutamine ja sellega seonduv õiguslik regulatsioon oleks otstarbekas kaasata ettevalmistatavasse planeerimis- ja ehitusseadustikku omaette peatükina.

Üks osa avalikest huvidest on määratletav riiklike huvidena. Vaatamata sellele, et ruumiline planeerimine on üldjuhul kohaliku elu küsimus, on riigi asumite kvaliteetne ja **jät-kusuutlik elukeskkond ning ruumilise reostamise vältimine** laiemalt võttes riiklik küsimus. Ruumiline planeerimine ja selle mõjud ulatuvad tihti väljapoole kohalikku elu ning seetõttu puudutab ruumiline planeerimine riiklikke huve ka kitsamas tähenduses. Riigi tasandil õigete arhitektuuripoliitiliste eesmärkide saavutamiseks peab riigil olema efektiivne õiguslik raamistik ja institutsioonid, kes tegelevad riigi ruumilise planeerimise ja arhitektuurialase poliitika suuniste elluviimisega.

Riigi kasutuses olevad otsesed vahendid mõjutada konkreetseid arendusprojekte, arvestades riiklikult väärtustatud ruumilise planeerimise ja arhitektuuri põhimõtteid ja kõiki olulisi asjaolusid, on käesoleval ajal ebaefektiivsed või puuduvad sootuks. Sellises olukorras esineb oht, et riigi tasandil väärtustatud ruumilise planeerimise ja arhitektuuripoliitika alased eesmärgid ja suunised ei realiseeru kas osaliselt või täielikult.

Riigiarhitekti rolli ja institutsiooni kujundamisel on võimalik välja tuua peamiselt kaks varianti.

Esimese variandi kohaselt võiks riigiarhitekt olla arhitektuuri küsimustega tegeleva valitsusasutuse (näiteks planeerimis- ja arhitektuuriamet vms) juht, kellele on antud suhteliselt tugevad võimuvolitused, sh kohalike omavalitsuste suhtes. Konkreetsete volituste ulatus või tugevus peaks tulenema sellest, kui tugevaks on neid põhiseaduse ja teiste seaduste kohaselt võimalik teha, arvestades muu hulgas kohaliku omavalitsuse autonoomia põhimõttega.

Teise variandi kohaselt võiks riigiarhitekt olla loodud n-ö nõuandva institutsioonina, kellel endal ei ole väga tugevaid võimuvolitusi, kuid kes peab protsesse suunama ja saab seda teha oma pädevusele ja autoriteedile tuginevalt. Teataval määral on sarnases rollis õiguskantsler. Juhul kui riigiarhitekti roll on valdavalt nõuandev, ei ole vaja luua uut eraldiseisvat valitsusasutust, vaid piisab vastava ametikoha loomisest mõne olemasoleva valitsusasutuse juurde.

Uue ameti kui valitsusasutuse loomine on komplitseeritum ja nõuab kahtlemata suuremaid ümberkorraldusi. Valitsusasutustele omaste tugevate võimuvolitustega kaasnevalt võib tekkida ka oht, et riigiarhitekt on kohalike omavalitsuste ja arendajate silmis tavapärane valitsusasutus, milles võidakse näha üksnes täiendava bürokraatia tekitajat. Kohaliku omavalitsuse autonoomia tõttu on riigiarhitektil võimalik anda järgimiseks kohustuslikke juhiseid üksnes piiratud ulatuses.

Viimatimainitu tõttu on ette valmistatud kontseptsioonis peetud otstarbekamaks ning esitatud ettepanek luua riigiarhitekti institutsioon selliselt, et riigiarhitekt hakkaks tegutsema **valdavalt nõuandvas rollis**.¹ Rollimudelid tulenevalt tuleks omakorda eelistada riigiarhitekti institutsiooni kujundamist eraldiseisva ametiisikuna, kellel on oma teenindav kantselei (büroo). Riigiarhitekt tegutseks selle mudeli kohaselt vastava ministeeriumi valitsemisalas.²

Arvestades seda, et riigiarhitekt peab tulevikus oma tööd tegema koostöös väga erinevate valitsusasutustega, on igati õigustatud vastava ametikandja ametisse nimetamine Vabariigi Valitsuse poolt. Kuigi vahetult oleks riigiarhitekt aruandekohustuslik vastava ministri ees, peaks tal olema väljund ka Riigikogus, näiteks võimalus ja kohustus teha oma tegevusest seal ülevaade.

Otstarbekas ja mõistlik tundub kõigi ruumilise planeerimise küsimuste viimine Keskonnaministeeriumi valitsemisalasse, kuna ruumilisel planeerimisel on keskkonna kasutamises ja reguleerimises keskne osa. Järelikult peaks ka riigiarhitekti institutsioon asuma keskkonnaministri valitsemisalas.

Riigiarhitekti institutsiooni loomise põhieesmärk on tervikliku ja jätkusuutliku keskkonna edendamine ning kaitse ruumilise reostuse eest. Institutsiooni konkreetsemateks ülesanneteks on riigi arhitektuuripoliitika elluviimine, riigiasutuste nõustamine planeerimise ja arhitektuuri küsimustes, ruumilises planeerimises osalemine eeskätt riiklikul, aga ka kohalikul tasandil, õigusloomes osalemine, planeerimise ja arhitektuurialase informatsiooni koondamine, sellekohane teavitustegevus ja kvaliteetarhitektuuri edendamine. Riigiarhitekt peaks esindama Eestit ka Euroopa Arhitektuuripoliitikate Foorumil.

Riigiarhitekti kontseptsiooni ettevalmistamisel on kasutatud Hollandi, Suurbritannia ja Austraalia näiteid selle valdkonna reguleerimisel.

¹ See ei välista riigiarhitekti tugevamat rolli riigi enda arendatavate alade ja objektide puhul ning riigiasutuste omavahelises suhtluses, sest seal on põhiõiguste ja kohaliku omavalitsuse autonoomia riive oht märksa väiksem.

² Kontseptsiooni ettevalmistamisel on sellise ministeeriumi all silmas peetud eeskätt praegust Keskonnaministeeriumi, eeldusel, et selle valitsemisalasse on viidud ka ruumilise planeerimise küsimused.

arh. 02/12

Eestseisuse koosolekud

12. APRILL 2012

Eesti Kujurite Liit on saatnud EALile kooskõlastamiseks linnaruumilise kunstiobjekti / arhitektooni **„Märka sõltlast” avaliku ideevõistluse tingimused**. Peale selle palutakse EALil määrata võistluse žüriisse oma esindaja.

Võistlust valmistavad ette Eesti Kujurite Ühendus, Ühiskonna Arengu Instituut ja Tallinna Kesklinna Valitsus eesmärgiga leida sobivaim ideekavand skulptuurile „Märka sõltlast”. Skulptuur on kavas rajada Tallinna Rävala pst, Tartu mnt ja Liivalaia tn äärsele haljakule, et juhtida tähelepanu tänapäeval laialdaselt levinud sõltuvustõve ohtlikkusele.

EALi eestseisus, vaadanud läbi ideevõistluse tingimused, **tegi** nende kohta oma **täiendus- ja muudatusettepanekud**. Žüriisse otsustati EALi esindajana määrata arhitekt Vilen Künnapu, kes andis selleks ka nõusoleku.

I. Mald-Villand teavitas eestseisust probleemist, mis on kerkinud üles seoses 2010. aastal Tallinna linnavalitsuse korraldatud **Haabersti ärihoone arhitektuurivõistlusega**. A. Plado Haabersti linnaosavalitsusest on nimelt pöördunud EALi poole, paludes EALil täpsustada, kas kõnealuse võistluse tingimusi võib käsitada EALis kooskõlastatuna. Segadust tekitab asjaolu, et EALi toonane esimees Ike Volkov oli võistlustingimused läbi vaadanud ja kooskõlastanud, kuid eestseisust ei olnud ta sellesse protsessi kaasanud.

I. Mald-Villand suunas küsimuse koos võistlustingimuste läbi vaatamisega arutamiseks EALi võistluste töögrupile, kus jõuti tõdemuseni, et arhitektuurivõistluse tingimusi ei saa kooskõlastada tagantjärele.

A. Pladole **otsustati** edastada EALi seisukoht, et Haabersti ärihoone arhitektuurivõistluse tingimusi ei saa käsitada EALis kooskõlastatuna.

Arutati, keda määrata Eesti Kultuurkapitali elutööpreemia saanud, meie seast lahkunud Mart Pordi asemele uueks toetuse saajaks. Seenioride seksioon toetas **elutööpreemia kandidaadina** Raine Karpi. Eestseisus **kiitis** Karbi kandidatuuri **heaks** ja **otsustas** saata selle ettepaneku Eesti Kultuurikapitali.

T. Laigu teavitas eestseisust vajadusest **algatada algupärase detailplaneeringu standardi koostamine** seoses planeerija kutsestandardi valmimisega. Valminud kutsestandardi koha-

selt võib planeerijana tegutseda inimene, kellel on magistri-tasemele vastav planeerimisharidus ning kes isiklikult osaleb konkreetse planeeringu koostamises ega ole pelgalt projekti-juht. Detailplaneeringu standardi eesmärk on jõuda esiteks selleni, et arhitekt oleks kaasatud iga detailplaneeringu koostamise, ning teiseks korrastada detailplaneeringute turgu.

Eestseisus **kiitis heaks** algatuse alustada algupärase detailplaneeringu standardi koostamist ja **otsustas** esitada Eesti Standardikeskusele sellekohase taotluse.

Jätkati kahel eelmisel eestseisuse koosolekul toimunud **arutelu Eesti Arhitektuurikeskuse (EAK) positsiooni ja toimimise** üle.

Ü. Mark EAKist tegi EAK struktuuri muutmise kohta järgmise ettepaneku ja ootas sellele EALi eestseisuse tagasisidet.

Teha EALi eestseisuse poolt EAK üldkoosolekule ettepanek laiendada EAK nõukogu 7-liikmeliseks. Liikmed võiksid olla nende organisatsioonide esindajad, kes on EALi peamised partnerid ja rahastajad:

EALi esindaja, määrab valdkonna liit, EKA esindaja, määrab valdkonna liit, Eesti Sisearhitektide Liidu esindaja, määrab valdkonna liit, Eesti Maastikuarhitektide Liidu esindaja, määrab valdkonna liit, ettevõtjate esindaja, kutsub üldkoosolek, Kultuuriministeeriumi esindaja, määrab ministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi esindaja, määrab ministeerium.

Nõukogu valib asutajaliikmete seast esimehe. Nõukogu otsuste langetamiseks on vajalik nõukogu liikmete häälteenamus. Häälte võrdse jagunemise korral saab otsustavaks nõukogu esimehe hää.

Arutati, **mis on praegu EAKis halvasti**, mida konkreetselt saab EAKile ette heita. Keskustelust saab välja tuua järgmise olulisema.

EAK nõukogus Eesti Kunstiakadeemiat (EKA) esindava **A. Alveri** sõnul peaks olema selgem, kuidas Eesti arhitektuuri elu edendada. Millised on arhitektuurivaldkonna probleemid? Mis on tegemata? Kuidas läheb arhitektuuribüroodel, st seal, kus arhitektuur tegelikult sünnib? Eesti Arhitektuurimuuseumi ülesanne on panna arhitektide looming muuseumisse tallele. Loomingu sündimise kogemust ja kogenud arhitekti oskusi antakse järeltulevatele põlvedele edasi EKAs, mis on äärmiselt oluline. EAK üks ülesanne võiks olla teha uurimustööd selle kohta, kuidas saaks seda kogemust paremini edasi anda.

Ü. Margi hinnangul ei ole sellist uurimusülesande püstitust kunagi arutelu all olnud, ehkki see teema väljendub paljudes EAK tegevustes, näiteks linnafoorumites. Linnafoorumite kogumiku koostamise eesmärk ongi talletada linnadega tegelemise kogemust.

A3

A. Alver tõi välja järgmised Eesti arhitektuurivaldkonna põhiküsimused: Miks on arhitektidel vähe tööd? Kas arhitektid on suutelised oma tööd hästi tegema? Kas arhitektide projekteerimisoskused on nõutaval tasemel? Kas nad on kursis sellega, mis toimub arhitektuurivallas maailmas laiemalt? Milline on arhitektide positsioon Eesti ühiskonnas? Kas ühiskond oskab arhitekte arvestada? Kas arhitektide tööviljakus on piisav?

Kui EAK otsustati luua, oli selle üks eesmärke hakata andma arhitektidele elukestvat õpet. On oluline, et arhitektid annaksid oma oskusi ja kogemusi edasi järeltulevatele põlvedele, kuid kas see haakub riigi sooviga eksportida arhitektuuri? Et riik peab just seda üheks prioriteediks, võiks EAK tegeleda võrdselt kõigi arhitektuuribüroode loomingu eksportimisega, mitte eelistada neid väljavalituid, kes selle eest ise maksnud on (nt AKUt). Kõik arhitektuuribürood võiksid maksta EAKile Eesti arhitektuuri eksportimiseks sümboolse summa (nt 1000 eurot), mida rakendataks võrdselt kõigi büroode eksportimise huvides.

EKA arhitektuuriteaduskonna dekaan **T. Tammiss** tõi esile valdkonnad, mille edendamiseks lootis EKA saada lisarahastust EAK kaudu, kuid paraku edutult:

- EKA egiidi all koostatavate artiklikogumike, raamatute jm väljaandmine;
- avalike külalisloengute korraldamine (2011. aastal saadi selleks u 6500 eurot, 2012. aastal enam mitte; tegelik tarvidus on umbes 15 000 eurot semestris);
- EKA üliõpilaste ja õppejõudude välissuhtluse tõhustamine.

Et EAK tegevus koosneb põhiosas organisatsiooni vee peal hoidmisest, ei jätku EAKil T. Tammise arvates organisatsiooni huvide elluviimiseks ressursse. Ta kritiseeriski EAKd eelkõige seepärast, et see pole otsinud tegevuse jaoks lisaraha. Vajakaäämistest hoolimata on tema meelest EAK tegevuses siiski väga palju kasulikku ja tulemuslikku.

A. Alver selgitas, et Ettevõtlike Arendamise Sihtasutuse (EAS) tööprintsipi kohaselt ei ole EKA jaoks huvitavad tegevused abikõlblikud, mistõttu ei ole EAK saanud nende elluviimiseks EASilt toetust taotleda. Seega juhib EAK tegevust EAS, kes kirjutab EAKile tegevused ette. Kas sellist organisatsiooni saab nimetada isemõtlevaks? EAKist on kujunenud justkui riigi raha väljund, ent kas see kattub valdkonna kui terviku huvidega?

K. Koov ei nõustunud väitega, nagu tegeleks EAK põhiliselt ekspordiga. Laialdast head vastukaja saanud Tallinna arhitektuuribiennaali (TAB) näol oli tegu pigem arhitektuuri importimise üritusega.

Arutleti ka EAK nõukogu senise toimimise üle. Osa eestseisuse liikmeid leidis, et EAK juhatus vajab kolleegiumi, kes otseselt huvituks organisatsiooni tegevusest. Ü. Margi arvates peaks

EAKd juhtima siiski nõukogu kui ideid genereeriv aju, st EAKile ei tohiks kirjutada tööülesandeid ette EKA ja EAL. Praegu töötab EAK nõukogu EAKile põhimõtteliselt vastu. Igapäevane sekkumine EAK tegevusse ei peaks olema EAK nõukogu ülesanne. Nõukogu peaks EAKd aeg-ajalt (kord kvartalis) strateegilistes küsimustes koosoleku kaudu protokollidega suunama ja nõustama.

Eestseisuse liikmed **tegid ettepanekuid** EAK nõukogu ja juhatuse uue koosseisu kohta. Arutelu **otsustati** jätkata EALi eestseisuse järgmistel koosolekutel.

26. APRILL 2012

I. Mald-Villand andis eestseisusele ülevaate **lähitulevikus toimuvatest EALi ettevõtmistest**, sh ettevalmistamisel olevatest arhitektuurivõistlustest, ja tutvustas EALi poolt 20. mail **Eesti Kultuurkapitalile esitatavaid taotlusi**.

I. Mald-Villand teavitas eestseisust, et EALi poole on pöördunud Mart Pordi tütar **ettepanekuga luua Mart Pordi nimeline fond** ja hakata välja andma temanimelist preemiat. Pordi perekond on valmis eraldama fondi loomiseks algkapitalina 50 000 eurot. Eestseisus **toetas** igati seda mõtet. Augusti lõpuks **otsustati** täpsustada preemia väljaandmisega seonduvaid üksikasju.

I. Heinsoo teavitas eestseisust, et Kutsekoda on saatnud EALile kooskõlastamiseks **dokumendi „Kutse andmise kord arhitektuuri valdkonnas diplomeeritud arhitekti, volitatud arhitekti ja volitatud arhitekt-eksperti kutsetele”**. Selle on välja töötanud EALi uus kutsekomisjon koosseisus Andres Levald, Mai Shein, Marika Lööke (kõik EAL), Margus Sarmet (Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium), Andres Ojari (EKA), Hindrek Kesler (Tallinna Tehnikakõrgkool), Tõnis Tarbe (Eesti Projektbüroode Liit) ja Tiit Schild (kohaliku omavalitsuse esindaja). Dokumendi koostamises osales ka Kultuuri Kutsenõukogus EALi esindav I. Heinsoo. Uus kutse andmise kord võimaldab kasutada arhitektikutse andmisel pädevuspõhist hindamist.

Võrreldes senise kutse andmise korraga on tehtud kaks olulist muudatust.

- Kutset antakse kahes voorus: esimeses vaatab kutsekomisjon läbi taotleja portfoolio ja kaks nädalat hiljem toimivas teises voorus vesteldakse taotlejaga.

- Korra juurde liidetud hindamisstandard sisaldab hindamiskriteeriume. See võimaldab kutsekomisjonil kriteeriumide kaupa kirjeldada, milliseid oskusi taotleja valdab ja millised on tema vajakajäämised. Kutsekomisjon on kohustatud kutse andmisest äraütlemist taotlejale kirjalikult põhjendama ning saab nüüd võtta aluseks hindamiskriteeriumidest lähtuvad nõuded.

Üldsõnaliselt on uude korda lisatud ka kutse andmise sidumine täiendusõppega. Kutsekomisjoni ülesandeks jääb töötada välja kutse taotlemise dokumentide arhiveerimise kord ning koostada kalkulatsioon selle kohta, kui palju kutse taotlemine maksab. Kalkulatsioon saadetakse kinnitamiseks ka EALi eestseisusele. Arhitektikutse hakkab kehtima üksnes praktiseerivate arhitektide, mitte arhitektuuriküsimustega tegelevate ametnike jaoks.

Eestseisus **kiitis** dokumendi „Kutse andmise kord arhitektuuri valdkonnas diplomeeritud arhitekti, volitatud arhitekti ja volitatud arhitekt-eksperti kutsetele” **heaks ja kooskõlastas** selle.

Kaaluti, kas tellida Jüri Raidlalt **riigiarhitekti institutsiooni puudutavate sätete sissekirjutamine planeerimiseadusse, ehitusseadustikku ja nende rakendamise seadusse**. Raidla on andnud selleks põhimõttelise nõusoleku. Arutati, millistest allikatest planeerida selle töö jaoks vajalik summa 12 000 eurot (sisaldab töö korrigeerimist ja kaht kohtumist ministritega).

Eestseisus **pidas** J. Raidlalt riigiarhitekti-teemalise töö tellimist **vältimatuks** ja selle jaoks vajaliku raha leidmist igati põhjendatuks. **Peeti vajalikuks**, et Raidla kirjutaks riigiarhitekti temaatikat käsitlevad asjakohased sätted sisse mitmesse eelnõusse ja seadusse, sh planeerimiseadusse, ehitusseadusse, Vabariigi Valitsuse seadusse. Leiti, et Raidla töö tasustamiseks tuleks otsida võimalusi eri allikatest, nt Eesti Kultuurkapitalist (R. Kotovi ettepanek) ja asjassepuutuvatest ministriumidest.

O. Alver tutvustas eestseisusele abielupaar **Johan ja Maria Laidoneri mälestusmärgile parima monumentaalarhitektuurse ideelahenduse saamiseks kavandatava võistluse tingimusi** ja palus eestseisusel määrata võistluse žüriisse kaks EALi esindajat (sh üks varuliige).

Eestseisus, tutvunud võistluse tingimustega, **tegi ettepaneku** jätta monumendi täpne asukoht Viimsi mõisapargi alal võistlejatele vabaks, **pakkudes** soovituslikuna **välja** Laidoneri mõisa telje läänepoolse otsa. EAList **määrati** žüriisse M. Tüür ja varuliikmena P. Pere.

P. Pere andis ülevaate 23. aprillil **Tallinna Linnaplaneerimise Ametis** (TLPA) EALi ja ameti esindajate **kohtumisest**, mille eesmärk oli **arutada tõhusama koostöö** tegemise võimalusi, seda nii arhitektuurivõistluste korraldamisel kui ka muudes arhitektuurivaldkonda puudutavates küsimustes.

E. Mänd teavitas EALi juhatust, et Tallinna uude ehitusmääruse plaanitakse lisada arhitektuurivõistlusi puudutav punkt, kus soovitatakse teha koostööd ka EALiga. Arutati võistluste toimumise aega, arvestades detailplaneeringu menetlemise protsessi. Leiti, et ühest reeglit ei ole, sest iga paik ja paikkond on isemoodi, mistõttu tuleb alati eraldi kaaluda, millal on otstarbekas võistlus korraldada. Näiteks planeeringu puhul peaks võistluse korraldama tõenäoliselt võimalikult protsessi algfaasis. E. Mänd andis nõusoleku osaleda EALi poolt koostatava arhitektuurivõistluste uue juhendi koostamise töögrupis. Mänd tegi ühtlasi ettepaneku korraldada juhendi valmimise järel infopäev selle tutvustamiseks arendajatele jt võimalikele tellijatele, kus esitatakse ka toimunud võistluste analüüs.

Teabevahetuse teemal lepiti kokku, et kord kvartalis hakkavad toimuma EALi ja TLPA esindajate kokkusaamised, et arutada juba algfaasis Tallinna linna haldusalasse kuuluvaid arhitektuurivaldkonna probleeme ning jagada infot aktuaalsete planeeringute ja projektide kohta.

EALi-poolsete ekspertide tellimise teemal avaldas TLPA soovi kasutada oma igapäevatöös teatud juhtudel EALi tehtud ekspertise.

10. MAI 2012

EALi aastanäituse kuraatori leidmise võistluse žürii liige V. Tomiste andis eestseisusele põgusa ülevaate toimunud võistlusest. Võistlusele laekus kolm tööd, need kõik olid esitatud õigel ajal ja vastasid võistlustingimustele. Vaatamata tööde väikesele arvule võis konkursi lugeda õnnestunuks, sest kõik tööd olid kõrgetasemelised ja lahendasid esitatud ülesande erinevalt. Žürii valis võitjaks töö, mis avalikkust tõenäoliselt kõige enam kõnetab ja huvitab.

Žürii otsustas anda **esimese preemia** (1000 eurot) tööle nimega „Reaalsustaju”, mille autor on Reedik Poopuu. Ära märgiti (preemia 500 eurot) tööd „Retrofuturism” (Kadri Klementi, Andro Mänd ja Sander Aas) ja „Koostöö” (Reedik Poopuu).

Võidutöö autor R. Poopuu tutvustas oma töö kontseptsiooni: soovitakse muuta monofunktsionaalne Lasnamägi ja sealsete majade vahelised sisehoovid eluterveks ja turvaliseks keskkonnaks, kus on hea elada, töötada ja veeta vaba aega. Töö eesmärk on anda piirkonna sisehoovidele funktsioone juurde

Taotleja	Taotletav stipendium eurodes	Stipendiumi kasutuseesmärk	Lisateave	Määratud stipendium eurodes
Veronika Valk	3195	Osalemine Veneetsia XIII arhitektuuribiennaalil ja kaastöö Eesti väljapaneku koostamisel	Eelarve 98 600 (stipendiumi näol on tegemist autoritasuga)	3195
Ivar Lubjak	3195			
Peeter Pere	150	Poola Arhitektide Liidu külastamine 19.-21.06.2012	Eelarve 2000, sh kaasrahastus Eesti Kultuurkapitalilt ja EALilt	150
Villem Tomiste	150			
Tõnu Laigu	150			
Katrin Koov	1000	Veneetsia XIII arhitektuuribiennaali külastamine, Tallinna arhitektuuribiennaali (TAB) 2013 tutvustamine ja materjalide levitamine Veneetsia arhitektuuribiennaalil	Eelarves on ka raha EAK kaasrahastava TAB 2013 materjalide trükikuludeks, omarahastus vastavalt vajadusele	640
Dmitri Bruns	1000	Kutsutud külalisena osalemine Veneetsia XIII arhitektuuribiennaalil Eesti väljapaneku avamisel		640
Toomas Paaver	3000	Erinevate tööde tegemine, mis tugevdavad arhitektuurivaldkonna positsiooni ja mõistetavust ühiskonnas (koostööprojektid kodanikuühendustega, valdkonna üldisi arenguid suunavate artiklite kirjutamine ja ettekannete pidamine ning osalemine valdkonna õigusloomes)	Töö eeldatav maht on 100 tundi ja tunnitasu 30 eurot (kokku 3000 eurot). Mahu kasvamine korral võivad lisanduda stipendiumiperioodil selguvad oma- ja kaasrahastamise mahud	3000 makstakse välja kahes jaos
Anu Rekkaro	640	Osalemine Anne Tiiveli korraldataval Põhja-Inglismaa õppereisil, tutvumine sealse arhitektuuriga õppereisi kava kohaselt	Eelarve 1021, sh omafinantseering 381	640
Kalle Vellevoog	640	Loominguline enesetäiendusreis Pariisi 14.-18.06.2012	Omarahastus: lennupiletid Tallinn-Pariis, Pariis-Tallinn, päevarahad	640
Villem Tomiste	640	Belgias Waterschei kaevanduses toimuva tänapäevakunsti biennaali „Manifesta 9” külastamine ja biennaali avamisel osalemine 30.05-3.06.2012	Eelarve 926, sh omarahastus 286	640
Sander Aas	500	EALi 2012. aasta aastanäituse kuraatori leidmise võistlusel ära märgitud töö preemia		500

ning näitusele valitud arhitektide ülesanne ongi nende funktsioonide loomine. Poopuu sõnul jõuavad arutelud keskmesse tavaliselt ainult avalikud hooned ja eramajad, aga enamus linlasi elab kortermajades – Tallinnas on valdav tüüpiline eluruum paneelelamu.

Aastanäitus avatakse 16. oktoobril Tallinnas Disaini- ja Arhitektuurigaleriis. Näitusega kaasneb kuraatori koostatav kakskeelne kataloog ja näituse sisu tutvustav vestlusõhtu. Üleskutse kuraatorinäitusel osalemiseks otsustati saata kõikidele EALi ja EALi noortekogu liikmetele. Kandideerimiseks tuleb esitada motivatsioonikiri ja idee, mida kandidaat sooviks aastanäitusel teostada. Taotluste alusel valib näituse kuraator R. Poopuu välja kümme arhitekti, kellega koos alustatakse näituse ettevalmistamist.

Vaadati läbi 9. maiks esitatud **loomestipendiumide taotlused** ja **otsustati** määrata need nii, nagu on näidatud tabelis lk A6. **Peeti vajalikuks** töötada välja skeem, mille alusel saaksid kõik ministriumide ja riigiasutuste töörühmades osalevad EALi liikmed võrdselt tasu.

Enne hääletamist selle üle, kas eestseisus toetab otsust teha EAK üldkoosolekule ettepanek laiendada EAK nõukogu EAK põhikirjas lubatud viie või (Ü. Margi ettepaneku kohaselt) seitsme liikmeni, põhjendas Ü. Mark oma arvamust. Seda, et Eestist saaks viie aasta pärast arhitektuuririik, on tema sõnul võimalik saavutada üksnes juhul, kui EAK kui valdkonna arenduskeskus teeb koostööd riigiga ja saab oma tegevuseks kasutada riigi raha. Nõukogu liikmete arvu suurendamise ettepanekus seitsmeni ongi Mark lähtunud riigiga koostöö tegemise vajadusest. Peale H. Meeritsa ning EALi ja EKA esindaja oleks vaja nõukokku kaasata kaks ministriumide esindajat (nt Kultuuriministriumide ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministriumide asekantsleri), valdkonna laiendamise eesmärgil ka ühe sisearhitektide ja ühe maastikuarhitektide esindaja. EAK nõukogu võiks koos käia kord kvartalis, vajaduse korral kord kuus.

Koosolekule osalema palutud EAK nõukogu liige H. Meerits toetas riigiametnike kaasamist EAK nõukogu koosseisu.

K. Vellevoog oli seisukohal, et juhul, kui EAK nõukogu koosolekud hakkaksid toimuma ainult kord kuus, ei ole nõukogul põhimõtteliselt võimalik keskuse praktilist igapäevatööd suunata ja nii jääks nõukogule EAK juhtimisel väike roll.

Enne EAK nõukogu laiendamise kohta lõpliku otsuse tegemist **peeti vajalikuks** defineerida ka uue suunitlusega EAK (EAK kui valdkonna arengukeskus) ülesanded. Selleks **otsustati** korraldada ajurünnak EALi, EKA, EAK, Majandus- ja Kommunikatsiooniministriumide ning Kultuuriministriumide esindajate osavõtul.

Eestseisus, tutvunud **EAK 2012. aasta tegevuskavaga, võttis selle teadmiseks.**

I. Allmann, kes esindas EALi **Läti arhitektuuri 2011. aasta aastapreemia võistluse lõppvooru** žüriis, andis toimunud võistlusest ülevaate.

Osavõtt (tasu ligikaudu 40 latti) oli vaba igale arhitektile, kelle projektid olid ellu viidud aastal 2011. Võistlusele esitati 53 tööd, mille seast valis Läti arhitektidest koosnenud esimene žürii välja kümme finalist. Nende hulgast tegi lõpliku valiku rahvusvaheline žürii. Välja anti peapreemia ja eripreemiad, kusjuures preemia kategooria jäi žüriiliikmete määrata.

Peapreemia määrati vana laohoone julge ja väga täpse rekonstrueerimise eest Riia vanalinnas (autorid Liene Griezite, Līga Apine, Reinis Liepiņš, Aiga Rozentāle, Kārlis Līcis, Roberts Valdmanis büroodest SIA Arhitektes Lienes Griezites studija ja SIA Sudraba Arhitektura). Tihedas rebimises jäi teisele kohale äri- ja eluhoone: kaubanduskeskus Maxima Riias (autorid Zane Kalinka, Andris Kalinka, Juris Lauris). Ärihoone saavutab harva monumentaalsuse, mis liidab keerulise linnaehitusliku situatsiooni, andes uue hingamise kogu piirkonnale.

Eripreemia „Kaunim koht, kus olla” läks suvekodule Kaltenes (arhitekt Brigita Bula) – tegu on täpselt külakeskkonda paigutatud hoonega, mis töötab meeldivalt kõigi meelte, sh haistmise jaoks. Eripreemia julguse eest anti eramu eest Jūrmalas (arhitekt Sintija Vaivade SIAst Sintija Vaivade_arhitekta), et tunnustada arhitekti julgust luua midagi endale, see pedantselt ellu viia ja tunda sellest kõigest suurt rõõmu.

Võistluse tulemused kuulutati välja Läti Arhitektide Liidu üldkogul, kus peapreemia andis üle Läti kultuuriminister. Võistlusele esitatud töödest koostatakse näitus ja avaldatakse trükiseid.

24. MAI 2012

Arutati seoses **Vanemuise teatri juurdeehitise** (*black box'i*) **projekteerimisega** üles kerkinud autoriõiguse rikkumise küsimust.

2010. aastal korraldatud kutsutud osalejatega arhitektuuri-konkursi võitis OÜ Arhitektibüroo J. Okas & M.Lõoke. Võidu-projekti alusel edasi projekteerimine anti siiski teisele firmale, Green Building Development OÜ-le. EALi juhatus nägi sellise asjade käigu juures vastuolu nii võistlustingimustega kui ka autoriõiguse seadusega ning palus Vanemuise teatri juhilt Paavo Nõgeselt kirjalikku selgitust selle kohta, mille alusel läks võidutöö projekt üle teisele projekteerijale ja kuidas lahendati seejuures autorluse küsimused.

Nagu selgus Nõgese vastuskirjast, ei olnud arhitektuurivõistluse tingimustes kindlaks määratud asjaolu, et võitja saab õiguse olla automaatselt ka ehitise projekteerija. Vanemuisel oli Nõgese sõnul alust olla kindel, et kõnealuse projekti eelprojekti projekteerimise maksumus jääb allapoole riigihangete seaduses kehtestatud piirmäära, mistõttu püüdis teatri juhtkond pärast võistluse lõppu jõuda arhitektibürooga J. Okas & M.Lõoke kolmel korral mõistlikus projekteerimistasus kokkuleppele, kuid see ei õnnestunud. Et juurdeehitise projekti eelprojekti koostamise tegelik maksumus oli vaja seada allapoole riigihangete seaduses sätestatud piirmäära, anti eelprojekti koostamine madalama hinnapakumise teinud firmale, kelleks oli Green Building Development OÜ.

EALi järelepärimises osundatud autoriõiguse rikkumise korvamiseks on Vanemuine valmis leidma mõistliku kompromissi, et mõistlikul määral hüvitada arhitektuurivõistlusel võitjaks osutunud töö loojatele nende ideekavandi välisarhitektuurse kavandi kasutamise õiguse tasu. Mõistliku summa määramiseks ootab Paavo Nõgene EALilt tasuettepanekut.

Eestseisus pidas Vanemuise juurdeehitise projekteerimisega seonduvat tegevust äärmiselt kahetsusväärseks. Ükski kultuuriasutus ei tohi lubada endale professionaalsete loovisikutute (siinsel juhul arhitektide) õiguste eiramist, tellides nende töö lõpetamise ebaseaduslikult allpakkujalt, kes pealegi jääb ka projekti autoriks.

Vanemuise juurdeehitise arhitektuurivõistluse järel üles kerkinud autoriõiguse rikkumise teema tõstatatakse ka 25. mail Tartu linnavalitsuses toimival arhitektuursete ideevõistluste ümarlaval. EAL plaanib linnavalitsuselt küsida, milliseid lahendusi pakub see välja ummikseisust pääsemiseks. Ümarlaval osalevad EALi esindajatena J. Huimerind ja T. Laigu.

Veneetsia XIII rahvusvahelisel arhitektuuribiennaali Eesti väljapaneku autorid soovivad kutsuda selle avamisele ka eksponeeritava objekti, Tallinna linnahalli autori R. Karbi ning hoone kavandamise ja ehitamise ajal Tallinna peaarhitektina töötanud D. Brunsi. EALi liikmele Brunstile on EAL eraldanud juba 10. mail 2012 Veneetsiasse sõiduks loomestipendiumi (640 eurot). R. Karbi sõidukulude katmiseks **otsustati** teha talle ettepanek astuda uuesti EALi liikmeks.

Eestseisus, vaadanud läbi Kadri Kerge EALi **noortekogu liikmeks astumise** avalduse ja tööde kausta, otsustas ta EALi noortekogu liikmeks vastu võtta.

Eestseisus, vaadanud läbi Johan Tali EALi **noortekogu liikmeks astumise avalduse** ja tööde kausta, otsustas ta EALi noortekogu liikmeks vastu võtta.

Arutati, millisel teemal võiks EALi ja Eesti Sisearhitektide Liidu **suveseminarile** esinema kutsutud **Marju Lauristinil** paluda oma ettekandes rääkida. Seekordsete suvepäevade teemaks on „Riigi arhitektuur”. Pakuti välja võimalikke teemasid:

- Eesti riigi arhitektuur
- Riigi kohustused väärtusliku keskkonna (kvaliteetruumi) loomisel ja oskus neid tegelikkuses kasutada
- Millisena tajuvad inimesed riigi osalust väärtusliku keskkonna loomisel ja millised on nende tegelikud ootused riigile (Eesti inimarengu aruande 2010–2011 põhjal)?
- Eesti inimarengu aruande 2010–2011 koostamisel välja koorunud põhiprobleemid

Kalasadama ümbruse detailplaneeringu autor Meeli Truu Nord Projektist tutvustas eestseisusele kõnesolevat, palju vaidlusi tekitanud detailplaneeringut. Järgnes arutelu.

Eestseisus, kuulunud ära M. Truu, **jäi** oma varem välja öeldud **seisukoha** juurde, et arhitektuurivõistlusi on õige korraldada enne võistlusala hõlmava detailplaneeringu kehtestamist.

Lepiti kokku, et EALi sisemiste arusaamatuste vältimiseks ei võta Kalasadama ümbruse detailplaneeringu teemal enam sõna EALi poolt seni selleks volitatud isik Toomas Paaver. Paaveri sõnul on üldsusel vastasel korral keeruline eristada eri organisatsioonide seisukohti, sest meedia küsitleb teda sageli kodanikuühenduse ehk Telliskivi Seltsi esindajana. Mitmes küsimuses nende organisatsioonide seisukohad kattuvad, aga leidub ka erinevusi.

Lõppenud arhitektuurivõistlused

EALI 2012. AASTA AASTANÄITUSE KURAATORI LEIDMISE VÕISTLUS

Võistlus kestis 30. märtsist 25. aprillini 2012 ja sellele esitati kolm tööd. Võistluse tulemused olid järgmised.

I preemia (1000 eurot) määrati võistlustööle nimega „**Reaalsustaju**”, autor **Reedik Poopuu**.

Ära märgiti (preemia à 500 eurot) võistlustööd „**Retrofuturism**” (autorid **Kadri Klementi, Andro Mänd** ja **Sander Aas**) ning „**Koostöö**” (autor **Reedik Poopuu**).

Võistluse võitja Reedik Poopuu. Foto autor: Reio Avaste.

„Võistlus õnnestus täielikult. Kõik tööd olid kõrgel tasemel, lahendasid esitatud ülesande erinevalt ja on žürii hinnangul edasiarendamist väärt. Võidutöö eristus teemavaliku aktuaalsusega, sest nn magalarajoonide miljöö mitmekesistamine tähendab suurema osa tallinlaste argipäevaga tegelemist,” rääkis žürii liige ja võistlustingimuste koostaja Villem Tomiste.

Võistlustöö „Reaalsustaju” kontseptsioon on tegeleda monofunktsionaalse Lasnamäega ja sealsete majade vaheliste sisehoovidega, muutes need eluterveks keskkonnaks, kus on hea elada, töötada ja veeta vaba aega. Töö autori Reedik Poopuu sõnul on tema eesmärk anda koos näitusele valitud arhitektidega Lasnamäe sisehoovidele funktsioone juurde.

Žürii sõnul valiti võitjaks töö, mis kõnetab ja huvitab avalikkust kõige rohkem. Just võidutöös keskendutakse probleemile, millele on viimasel ajal pööratud kahetsusväärset vähe tähelepanu. „Arutelu keskmesse jõuavad harilikult ainult avalike hoonete ja eramajade küsimused, ehkki enamik linlastest elab kortermajades. Kuraator tegeleb reaalsete probleemidega visionäärina,” selgitas Tomiste.

EALI aastanäitus on tulevikku vaatav ja uut sisu loov sündmus, kus esitletakse ainult uudisloomet. Näituse kuraatori ülesanne on püstitada päevakohane teema ja koondada omal äranägemisel valitud arhitektid, et mõtiskleda üheskoos tuleviku ruumi üle ja visualiseerida seda. Aastanäitus avatakse 16. oktoobril Tallinnas Disaini- ja Arhitektuurigaleriis ning sellega kaasneb kuraatori koostatav kakskeelne kataloog ja vestlusõhtu.

KRISTIINE ÜHISTRANSPORDITERMINALI IDEEVÕISTLUS

Ideevõistluse korraldas EAL koostöös Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ning Tallinna linnavalitsusega, et leida **linnaehituslikke ideelahendusi Endla tänava raudteeviadukti piirkonna jaoks Tallinnas**.

Võistlus kestis 27. jaanuarist 16. aprillini ja sellele esitati 19 tööd. Võistluse tulemused on järgmised.

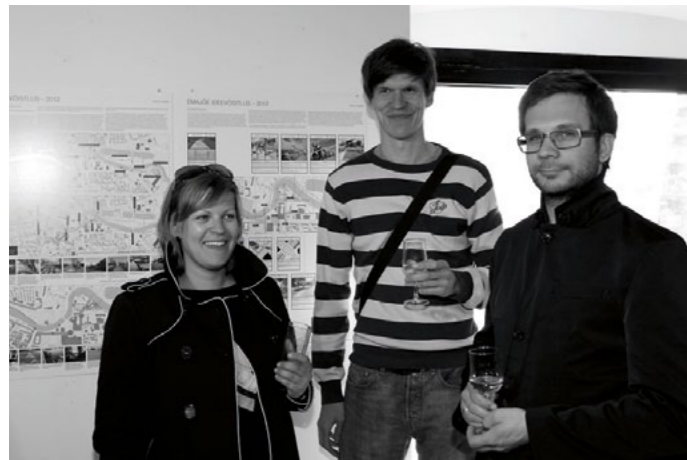
I preemia (3000 eurot) määrati võistlustööle nimega „**Tasku**”, autorid **Evelin Sipp, Romet Virkus** ja **Martin Allik** (AS SWECO Projekt).

II preemia (2000 eurot) pälvis võistlustöö nimega „**Värv**”, autorid **Jaan Port, Neeme Tiimus** ja **Markus Nimik** (OÜ Pin Arhitektid).

III preemia (1000 eurot) pälvis võistlustöö nimega „**Ajavõit**”, autorid **Hans-Peter Isand, Laura Linsi** ja **Roland Reemaa**.

Võidutöö „Tasku” autorid Evelin Sipp, Romet Virkus ja Martin Allik. Foto autor: Reio Avaste.

Võistlustöö „Tartu kümme” autorid maastikuarhitektid Mirko Traks, Henn Runnel ja Karin Bachmann (pildilt on puudu arhitekt Tõnis Arjus.) Foto autor: EAL.

Võistlustöö „MÕV” autorid Elo Liina Kaivo ja Liisa-Lota Kaivo. Foto autor: EAL.

TARTU EMAJÕE IDEEVÕISTLUS

Ideevõistluse korraldas Tartu linnavalitsus koostöös EALi, Eesti Kultuurkapitali ja Tartu Kultuurkapitaliga, et leida uenduslikke ja lihtsalt teostatavaid lahendusi Emajõe ja selle kallaste rikastamiseks ja atraktiivsemaks muutmiseks erinevate kasutusviisidega.

Võistlus kestis 23. jaanuarist 17. aprillini 2012 ja sellele esitati 9 tööd. Võistluse tulemused on järgmised.

Käimasolevad arhitektuurivõistlused

JOHAN JA MARIA LAIDONERI MÄLESTUSMÄRGI IDEEVÕISTLUS

Viimsi vallavalitsus korraldab koostöös Kaitseministeeriumi, Poola suursaatkonna, Eesti Kujurite Ühenduse ja EALiga ideevõistluse, et leida parim monumentaalarhitektuurne ideelahendus Johan ja Maria Laidoneri mälestusmärgile, mis kavatakse rajada Harjumaale Viimsi mõisaparki. Esitatud töö peab pakkuma tervikliku lahenduse, haarates soovitatavalt ka monumendi ümbritseva ala (näiteks juurepääsuteed, sillutus, valgustus) ning kõnetama nii autodega möödujaid kui ka kergliiklustee kasutajaid.

„Kindral Laidoneri tuntakse enamasti kui Vabadussõda võiduka lõpuni juhtinud meest, kuid rajatava monumendi idee on esmajoones inimlikud väärtused. Just Viimsis asus alates Vabadussõjast kuni vangistamise ja Venemaale viimiseni perekond Laidoneri kodukoht,” sõnas Viimsi vallavanem Haldo Oravas. „Seepärast on võistlustingimustes seatud sihiks kujutada nii Laidoneri kui ka tema abikaasat Maria Krusžewskat, kes oli rahvuselt poolatar,” lisas Oravas. „Johan ja Maria Laidoneril oli keeruline elukäik, kuid nende omavaheline side oli alati väga tugev. Just seda ühtehoidmist ja terviklikkust peab väljendama ka tulevane mälestusmärk.”

I preemia (à 900 eurot) pälvisid

- **võistlustöö märgusõnaga „Tartu kümme”** autorid arhitekt Tõnis Arjus, maastikuarhitektid Mirko Traks, Henn Runnel ja Karin Bachmann;
- **võistlustöö märgusõnaga „MÕV”** autorid Elo Liina Kaivo ja Liisa-Lota Kaivo.

Ergutuspreemia (à 400 eurot) pälvisid

- **võistlustöö märgusõnaga „Link”** autorid Ljudmilla Georgijeva ja Tiia Vahula;
- **võistlustöö märgusõnaga „Arukas”** autorid Alvin Järving ja Maarja Elm;
- **võistlustöö märgusõnaga „Siili”** autorid Terje Ong, Liina Einla ja Kerli Irbo.

Töodelt oodatakse kõrgel tasemel kunstilist ja ideelist esitust. Rajatav monument pakub mõisateljele – vastukaaluks mõisa peahoonele – vaadeldava ja kutsuva objekti, rikastades mõisatelge. Samal ajal annab soovitatav asukoht võimaluse luua monument, mis kõnetab nii autodega sõitvaid inimesi kui ka kergliiklustee kasutajaid.

„Laidoner on öelnud: „Tegelik Eesti riigi iseseisvus kestis ca 21 ja pool aastat. Ajaloo seisukohalt on see väga lühike aeg, aga olen kindel, et eesti rahva ajaloos ja mälestustes jääb see periood kõige ilusamaks ajaks kogu tema elus ka veel juhul, kui eesti rahvas tulevikus jälle kord tagasi võidab oma riikliku iseseisvuse!“. Kuidas vormida selle ajastu ühe värvikama abielupaari röömud ja traagika väljendusrikkaks tippteoseks, on proovikivi meie kunstnikele ja arhitektidele. Soovin loovust tegijatele ja mõistmist hindajatele!” kommenteeris EALi esimees Peeter Pere.

Võistluse auhinnafond on 8000 eurot, millest võidutööle on mõeldud 3500 eurot. Kokku antakse välja viis auhinda.

Tööde esitamise tähtaeg on 6. september 2012 kell 15.00.

Võitjaid autasustatakse ja võistlustöödest avatakse näitus 25. septembril Eesti Sõjamuuseumis, mis asub Viimsis Mõisa tee 1.

Žürii esimees on Viimsi vallavanem Haldo Oravas ning liikmed Mihkel Tüür (EAL), Ülle Grišakov (maastikuarhitekt), Aili Vahtrahu (skulptor, Eesti Kujurite Ühendus), Aime Kuulbusch (skulptor, Eesti Kujurite Ühendus), Kristjan Luts (Eesti Sõjamuuseumi direktor), Silja Konsa (Muinsuskaitseamet), Oliver Alver (Viimsi vallavalitsus, EAL), Poola suursaatkonna esindaja, Kaitseministeeriumi esindaja. Žürii asendusliige on Peeter Pere (EAL).

Lisateave: www2.arhliit.ee/arhitektuurivoistlused/sise/laidoneri-malestumargi-ideekonkurss.

ARHITEKTUURIVÕISTLUS „21. SAJANDI KODU LAHEMAAL”

Keskonnaamet kuulutas koostöös EALiga 3. mail välja arhitektuurivõistluse „21. sajandi kodu Lahemaal”, milleks kutsutakse huvilisi mõtisklema Lahemaa ja Eesti põlisküla tuleviku teemal.

Võistlusele oodatakse tänapäeva Eesti maakodu esikülalähendusi, mis lähtuvad Lahemaa ja Eesti külaarhitektuuri ruumilisest ja kultuurilisest eripäradest. Peaküsimus on see, kuidas esindada töga tänapäevast ja kvaliteetset arhitektuuri, hoides samal ajal elujõulisena ka väärtuslikku külakeskkonda ja selle miljööd.

Võistluse eesmärk on mõtestada Lahemaal elamist laiemalt lahti, tekitada selle üle arutelu ning tugevdada kontakte Lahemaale ehitamisest huvitatud kinnistuomanike ja Lahemaa konteksti mõistvate arhitektide vahel.

Võistlus on avatud diplomeeritud arhitektidele ja EALi noortekogu liikmetele.

Tulemused avalikustatakse 18. oktoobril Lahemaa looduskeskuses Palmses, kus toimub seminar. Võidutöid tutvustatakse 2013. aasta alguses ilmuvas Lahemaa arhitektuurile pühendatud trükises.

Võistluse preemiafond on 12 480 eurot. Välja antakse neli võrdset peaauhinda (à 2300 eurot) ja eriauhinnad (kokku 3280 eurot).

Žürii esimees on Peeter Pere (EALi esimees). Žüriisse kuuluvad Leele Välja (Eesti Arhitektuurimuuseumi juhataja), Imbi Mets (Keskonnaameti Viru regiooni looduskasutuse spetsialist), Ave Paulus (Keskonnaameti Viru regiooni kultuuripärandi spetsialist), Vahur Sova (EAL), Veljo Kaasik (EAL) ning Lilian Hansar (arhitekt, Eesti Kunstiakadeemia muinsuskaitse ja restaureerimise osakonna juhataja). Varuliige on Ülar Mark (EAL).

Lisateave: www.keskonnaamet.ee/lahe/loodus/ar.

Ettevalmistatavad arhitektuurivõistlused

Klooga genotsiidiohvrite mälestusmärki ala ja ekspositsiooni planeeringulise esikülje ja graafilise kujunduskontseptsiooni **ideevõistlus**. Võistlus korraldatakse koostöös Eesti Ajaloomuuseumiga. Võistlus algab juuni lõpus ja tööde esitamise tähtaeg on 10. september. Võistluse preemiafond on 5500 eurot.

Tallinna Merevälja tee 80c, Puki tee 29 ja Puki tee 31 kinnistute detailplaneeringu kinnitamise aluseks oleva tervikliku hoonestuslahenduse (nii arhitektuurse kui ka planeeringulise) **arhitektuurivõistlus**. Võistlus toimub OÜ Re Tegevus tellimisel. Asukohale ehitatakse hiljem tõenäoliselt Maxima kaubanduskeskus. Võistlus algab juuni lõpus ja lõpeb septembri esimesel poolel. Võistluse preemiafond on 14 000 eurot.

Karepa piilkonnajätku kinnistu sobivaima ehitusprojekti esikülje **arhitektuurivõistlus**. Võistluse tellija on Restezin OÜ. Võistlus kestab juunist augustini ja preemiafond on 6000 eurot.

Tallinna Maakri kvartali arhitektuurivõistluse teine etapp. Võistluse tingimused ja ajakava on ettevalmistamisel.

Eelinfo

JUHENDMATERJALI „KÕIKI KAASAVA ELUKESKKONNA LOOMINE JA KAVANDAMINE” ESITLUS
19. JUUNIL

Juunis valmis juhendmaterjal „Kõiki kaasava elukeskkonna loomine ja kavandamine”, mida esitletakse 19. juunil kl 11–13 Tallinnas Kumu suures konverentsisaalis. Teiste hulgas kõnelevad sotsiaalminister Hanno Pevkur, ASi Hoolekandeteenused juhatare Maarja Mändmaa ja mitu juhendmaterjali koostajat. Kõik huvilised on oodatud.

Kogumiku eesmärk on tutvustada parimaid kogemusi sellise elukeskkonna rajamisel, mis arvestab ühiskonna kõigi inimrühmade vajadusi.

Juhendmaterjali ajendas koostama kaks teemaringi. Nagu ülejäänud läänemaailmas, vananeb ka Eestis rahvastik teatavasti erakordse kiirusega. Teiseks on meie ühiskonnas pööratud erivajadustega inimeste probleemidele seni äärmiselt vähe tähelepanu. Eelkõige häirivad nende iseseisvat toimetulekut keskkonnast tulenevad suured takistused.

Need probleemid nõuavad nii ümbritsevalt keskkonnalt, tootelt kui ka teenuselt kõigile sobivat madalamat lävendit. Just sel eesmärgil koostatigi Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskuse tellimisel kõiki kaasava elukeskkonna loomise ja kavandamise juhend. Autorite hulka kuuluvad Eesti arhitektid ja disainerid, aga ka sise- ja maastikuarhitektid, insenerid ja füsioterapeudid, sest kõiki kaasav elukeskkond on ühine.

ARHITEKTI KUTSE ANDMINE VIIBIB

8-astmelise kutseüsteemi alusel hakatakse arhitekti kutset andma 2012. aasta sügisel, täpsem teave avaldatakse EALi koduleheküljel. Et üleminek uuele süsteemile algab plaanitust hiljem, otsustas EALi kutsekomisjon väljastada lühiajalise kehtivusega (tähtajaga 30. juuni 2013) kutsetunnistuse nendele arhitektidele, kelle kutsetunnistus lõpetab kehtivuse 2012. aastal. Lühiajalise kehtivusega tunnistuse väljastamiskulu kannab EAL, arhitektile selle taotlemine kulutusi kaasa ei too.

SUVEPÄEVAD 14. JA 15. JUULIL HAAPSALUS

Eesti Arhitektide Liidu ja Eesti Sisearhitektide Liidu suvepäevad peetakse tänava Haapsalus. Üritus algab suveseminariga, mille teemaks on riigi arhitektuur.

Seminar toimub 14. juuli ennelõunal värskelt renoveeritud Haapsalu kultuurimajas. Oleme kutsunud riigi arhitektuurist rääkima Tartu Ülikooli sotsiaalse kommunikatsiooni emeriitprofessori Marju Lauristini. Teda täiendavad avalike ruumide teemal Elari Udam Riigi Kinnisvara ASist ja SALTO arhitektid. Vaatleme riigi ülesehituse filosoofilist poolt, muu hulgas ka riigiarhitekti tööd. On oodata ka külalisesinejat.

Suvepäevade meelelahutuslik osa algab päeva teises pooles kursaalis. Öhtut juhivad Jaak Prints ning esinema on lubanud tulla üks Eesti noorema põlvkonna säravamaid muusikuid ja heliloojaid Jarek Kasar (lavanimega Chalice). Tema esimene album ilmus aastal 2003 ja kandis nime „Ühendatud inimesed”. Kasari pala „Minu inimesed” esitasid ühendkoorid ka 2007. aasta laulupeol „Ilmapuu”. Mullu esitas ta Põhuteatris oma esimest ooperit „Katusest”.

Ootame teid kõiki imekaunisse Haapsallu juuli magusaimal nädalavahetusel!

LAUPÄEV. 14 JUULI

9.00	kogunemine Tallinnas
9.15	väljub buss Haapsallu
10.30	saabumine Haapsalu kultuurimajja
10.30–11.00	hommikukohv
11.00	suvepäevade avamine: EALi ja ESLi juhatare esimehe tervitus
11.05	seminari juht juhatab teema sisse
11.10–12.00	Marju Lauristin
12.00–12.30	SALTO arhitektid
12.30–13.00	Elari Udam
13.00–13.30	vestlusring
13.30–14.30	lõunasöök kultuurimaja sisehoovis
14.30–15.30	külalisesineja
15.30–16.30	paigutumine hotellidesse ja puhkepaus
	Seminaril ajal kl 11-17 on kavas programm lastele. Päev jätkub kursaalis ja selle lähistel
16.00–19.00	mängud, purjepaat, melu ...
19.00–20.00	õhtusöök kursaalis. Klaveril musitseerib Katerina Sokolava Peterburi Muusikaakadeemiast, kavas Bachi, Beethoveni, Chopini, Liszti ja Tšaikovski looming
20.00–20.30	EKA ja TKTK parimad lõpetajad esitlevad oma töid
20.30–21.30	põnev tegevus
21.30–22.00	pidulik auhinnagala täiskasvanutele ja lastele
22.00–23.00	Chalice
23.00–03.00	DJ Alari Orav
	Seejärel on meil luba istuda kursaali rõdul, vajaduse korral saame kasutada elektrisoojendajaid.

PÜHAPÄEV. 15 JUULI

10.00–11.00	hommikune tegevus
11.00–13.00	bussituur Haapsalus ja selle lähiümbruses koos Tõnis Paduga
13.00–14.30	bussisõit tagasi Tallinna

Kontaktisik:
Liina Guiter, EALi projektijuht
 tel 514 9671
 liina@arhliit.ee

Teated

VALMIB DOKUMENT „EESTI KULTUURIPOLIITIKA ARENGUSUUNAD AASTANI 2020”

Dokumenti koostav Kultuuriministeerium pöördus jaanuaris 2012 EALi poole ettepanekuga juhtida arhitektuurivaldkonna teema arutamist. Valdkonna sisend paluti esitada suve alguseks.

Dokumendile struktuuri saamiseks ja esmaste ettepanekute kogumiseks kutsus EAL jaanuari lõpus kokku töörühma, kuhu kuulub Eesti Sisearhitektide Liidu, Eesti Maastikuarhitektide Liidu, Eesti Planeerijate Ühingu, Eesti Arhitektuurimuuseumi ja Eesti Kunstiakadeemia arhitektuurikateedri esindaja ning Kultuuriministeeriumi arhitektuuriala projektijuht Yoko Alender.

Aprilli alguseks valminud dokumendi arhitektuuriosa esmaversion saadeti tutvumiseks laiemale ringile – arhitektuurivaldkonna sidusorganisatsioonidele. Saadud põhjalike muudatusettepanekute põhjal, mida tehti nii struktuuri kui ka sisu kohta, viimistles teksti Alender.

Seejärel arutati dokument töörühmas uuesti läbi ja esitati ministeeriumile arvamuse avaldamiseks. 24. mail kutsus Kultuuriministeerium valdkonna erialaliidud ühise laua taha, et anda tagasisidet koostatud tekstile. Selle alusel tehti tekstis veel parandusi.

Praegune versioon on saadetud taas sidusorganisatsioonidele tutvumiseks ja ettepanekute tegemiseks. Töörühm kinnitab dokumendi teksti eeldatavalt kahe nädala jooksul lõplikult.

Dokumendi „Eesti kultuuripoliitika arengusuunad aastani 2020” töövõrsiooniga saab tutvuda EALi koduleheküljel www.arhliit.ee „Arhitektuuripoliitika” rubriigi alarubriigis „Dokumendid”.

EESTI RAHVA MUUSEUMI VESTLUSRING

EAL korraldas neljapäeval, 26. aprillil oma liikmetele ja teistele arhitektuurihuvilistele vestlusõhtu, mille teemaks oli Eesti Rahva Muuseumi (ERM) uus maja ja selle rajamise hetkeolukord. Arhitektide liit jälgib murega selleteemalisi arutelusid ja arvamused avaldusi ning EALi hinnangul ei ole väited võidutöö alusel valminud projekti muuseumiks sobimatuse kohta põhjendatud.

Vestlusõhtul rääkisid oma tööst nii ERMi direktor Krista Aru,

ERMi nõustanud ehituskonsultandid Indrek Tärno ja Tiit Nurklik, arhitekt Hanno Grossschmidt kui ka sisearhitekt Pille Lausmäe ja maastikuarhitekt Karin Bachmann.

„Arhitektide liidus toimunud ERMi uue hoone tutvustus võimaldab mõista 33 000 m² suuruse ehitise arhitektuuri, inseneritehnilisi asjaolusid, asukohamaastiku eripära ning loomulikult kõige olulisema, meie rahva juuri tutvustava väljapaneku loomist. Osapooled on andnud oma parima. Võistlusel väljavalitud lahenduse ideed säilitades on nüüdseks saavutatud märkimisväärne kokkuvõtte hoone ehitus- ja kasutuskuludes. Ehitise on äärmiselt lakoonilise vormilahendusega ja minu arvates ei ole põhjendatud väited, nagu ei sobiks võidutöö alusel valminud projekt muuseumiks,” kinnitas EALi esimees Peeter Pere.

Vestlusõhtul saadi ERMi uue hoone kohta muu hulgas teada ka selle suletud netopinna suurus (33 854 m²), kogu projekti kavandatav maksumus (87,8 miljonit eurot) ja energiakulu. Viimati mainitud näitaja on 142 kWh ruutmeetri kohta, st kaks korda algul etteantust vähem.

„Arhitektid, sisearhitektid, maastikuarhitektid ja insenerid on andnud oma parima. Muuseumi uue hoone projekt on väga põhjalik ja ehitamise alustamise otsus jääb poliitikute teha,” arvas Pere.

Krista Aru toonitas oma ettekandes korduvalt, et ERM pole mitte ainult muuseum, vaid kõigi meie lugude algus.

LOUIS KAHNI VESTLUSÕHTU

EAL pühendas 24. mail Eesti Disainimaja kohvikus Klaus toimunud maikuu viimase avatud vestlusringi maailmakuulsale Eesti juurtega USA arhitektile Louis Kahnile (1901–1974), keda peetakse üheks 20. sajandi mõjukaimaks arhitektiks. Kunstiteadlane Heie Treier esitas visuaalse võrdluse Kahniga loomingu ja Kuressaare lossi seostest ning teemat kommenteeris arhitekt Toivo Tammik.

Kunsti ja visuaalkultuuri ajakiri kunst.ee avaldas oma 2012. aasta esimese numbri Louis Kahniga erinumbrina, selle koostas ja toimetas Heie Treier. Vestlusõhtul tutvustas Treier erinumbrit täiendavat slaidiseeriat, mille sõnumiks on julge hüpotees Kahniga loomingu ja konvendihoonet tüüpi keskkaegse Kuressaare lossi immanentsuse seotusest. Treieri ülevaade näitas, et see loss on varajases lapsepõlves Kuressaare elanud ja 1928. aastal noore arhitektina linna külastanud Kahniga kas otseselt või kaudselt mõjutanud. Selgus, et ka arhitekt Toivo Tammik on jõudnud omal käel samale järeldusele. Ta oli esitanud sarnase võrdluse oma ettekandes nii New Yorgi Eesti majas (2006) kui ka Hiinas (2012).

Heie Treier

Fotode autor: Reio Avaste.

Louis Kahniga loomingu väärrib sügavamalt analüüsi ka Eestis, kus seni pole ühtegi tõsiseltvõetavat Kahniga uurijat, leidis Treier. „Me peaksime paremini tundma ja väärtustama Eestist pärit maailmanimesi, sest neid on niigi vähe,” ütles ta.

Ingrid Mald-Villand sõnas, et Kahniga pärandi õiglaselt mahus jäädvustamiseks oleks ideaalne tuua Eestisse Kahniga loodud laev Point Counterpoint II, ent see protsess on takerdunud rahamuredesse. Laeva omanik soovib, et laev saaks Eesti riigi omaks, kuid riigi allasutuste hulgast pole ostjat veel leitud.

Mald-Villand korraldas 2006. aastal Kuressaare Louis Kahniga päevad, mis oli esimene Kahniga ja tema loomingu tutvustav üritus Eestis.

Välissuhtlus

TALLINNAS TEGID TULEVIKUPLAANE BALTIMAADA ARHITEKTIDE ESINDAJAD

20. mail kohtusid Tallinna Disainimaja kohvikus Klaus väliterrassil Eesti, Läti ja Leedu arhitektide esindajad, et pidada maha järjekordne Balti Arhitektide Liitude Assotsiatsiooni (Baltic Architects Unions Association, BAUA) töökoosolek.

Eestist osalesid koosolekul EALi esimees Peeter Pere, aseesimees Villem Tomiste ja BAUA Eesti esindaja Hindrek Kesler. Lätist olid kohal BAUA president Juris Poga ja Sergejs Nikiforovs ning Leedut esindas Ruta Leitanaite.

Kalasadama kail istudes ja koos paljude teiste linlastega suurepäraselt ilma nautides oli töökoosolekul arutluse all 2012. ja 2013. aasta tegevuskava.

Lätlased tutvustasid plaani korraldada Daugavpilsis rahvusvaheline konverents teemal „Avalik ruum Daugavpilsis”. Sellest huvitava militaarse ajaloo linnast on ühiskonna areng Läti iseseisvuse taastamise järel suuresti mööda läinud. Konverentsile oodatakse ka Eesti esindajaid, et nad räägiks oma kogemusest avaliku ruumi loomisest.

Töökoosolekul otsustati, et valmistumist Rahvusvahelise Arhitektide Liidu (Union Internationale des Architectes, UIA) XXV kongressiks Lõuna-Aafrika Vabariigis Durbanis alustatakse järgmise aasta sügisel. Selleks ajaks on eeldatavalt teada ka kongressi põhiteemad.

Aastal 2013 läheb BAUA eesistumine järgmiseks kolmeaastaseks perioodiks üle Eestile. Seda tähtsast üritust korraldatakse kevadel eeldatavalt Tallinnas. Peeter Pere sõnul loodetakse nende kolme aasta vältel Baltimaade arhitektide koostööd tunduvalt tihendada.

Eesti, Läti ja Leedu moodustavad alates 1993. aastast UIAs oma sektiooni nimega BAUA. See on aidanud kaasa kolme riigi arhitektide paremale omavahelisele suhtlemisele ning teadlikkusele naabrite arhitektuurist ja selles vallas toimuvast.

P. Pere (EALi esimees), V. Tomiste (EALi juhatuse liige), H. Kesler (EALi delegaat BAUAs), Juris Boga (BAUA president), Ruta Leitanaite (Leedu Arhitektide Liidu tegevdirektor) ja Arvids Likops (Läti Arhitektide Liidu juhatuse liige). Foto autor: Sergejs Nikiforovs.

Noortekogu

NOORTEKOGU KAVANDAB 4. AUGUSTIL SEKKUMIST „LINNATÄNAVA 1 : 1 MAKETT MERE PUIESTEE NÄITEL”

Tallinna Mere puiestee: kuus rada ühtlast autode voolu. Tihe trammi- ja bussiliiklus. Lõputu järjekord parkivaid turismibusse. Sadama poole ekslevad turistid. Tänaväärsete söögikohad ja ärid. Kokkuvõttes tähendab see palju potentsiaali ja sagimist, kuid kõige selle keskel on üsna vähe avalikku tänavaruumi.

Ometi on Mere puiesteel – peamiselt kesklinna merega ühendaval tänaval— kõik eeldused kujuneda Tallinna esinduslikuks peatänavaks. See võiks olla elav ja võimalusterikas ühenduslülid kesklinna ja mere vahel, kus leidub ruumi ja tegevust nii tallinlastele kui ka Tallinna külalistele.

EALi noortekogu on seadnud sekkumise „Linnatänav 1 : 1 makett Mere puiestee näitel” eesmärgiks tuua esile Mere puiestee kasutamata võimalused. Tänavale markeeritakse üheks päevaks uus liiklusskeem. Autoliiklust vähendades on võimalik võita juurde ruumi jalakäijatele ja jalgratturitele, aktiivsele tegevusele, välikohvikutele ja puhkealadele. Puhkealade ja tegevusruumi sopistused luuakse tallinlastele tuttavate linnaruumiliste elementide abil. Tänaväärsetele kohvikutele pakutakse võimalust kolidada siseruumidest välja. Vabanenud tänavaruumi ärgitatakse kasutama ka huvikoole, linnaaktiviste ja teisi linnaelanikke.

Sekkumisega katsetatakse Mere puiestee kasutamata võimalused 1 : 1 mõõtkavas läbi. Kavandatav interventsioon on eksperimentaalne tööriist, mille abil saab hinnata tänavaruumi planeeringu muutmise plusse ja miinuseid. Sekkumisele võib järgneda soodsate muutuste kinnistamine, st planeeringu algatamine ja hästi toimivate lahenduste tegelik realiseerimine.

Eesti Arhitektuuri-keskuse teated

LINNARUUMI- JA ARHITEKTUURIFESTIVAL „NORDIC LOOK 2012” TALLINNAS

15.–30. maini toimunud linnaelule ja arhitektuurile pühendatud festivali „Nordic Look 2012” ajaks saabus Eestisse hulk rahvusvaheliselt tunnustatud arhitekte ja linnaeksperte, näiteks arhitekt Jacob van Rijs (MVRDV, Holland), maastikuarhitekt Patrick Quist (Rootsi), strateegilise disaini asjatundja Marco Steinberg (Soome), linnaaurija Andres Sevtšuk (Eesti/Singapur).

Festivali avalöögiks oli rahvusvaheline konverents „Elav linn. Unistuste linn” Kumus, mida austas oma kohalolu ja lühiettekanedega ka president Toomas Hendrik Ilves.

Nordic Look andis kõigile võimaluse unistada heast linnast ning tõuke Läänemere piirkonna tuleviku linnade ühiseks edulooks. Peeti kolm arhitektuuriseminari: „Arhitektuur ja võistlus” (16. mail), „Arhitekti intellektuaalne omand” (23. mail) ja „Ühisturundusega väliturgudele” (30. mail). Lisaks kohtusid festivalil Läänemere piirkonna arhitektuuri-keskused. Kumus sai tasuta vaadata Soome noorte arhitektide näitust „Newly Drawn” ja nelja Põhjamaade arhitektuurifilmi.

Festivali korraldasid Põhjamaade Ministrite Nõukogu esindus Eestis, Eesti Arhitektuurikeskus ja Loov Eesti. Kõigest lähemalt: www.nordiclook.ee.

ILMUS TALLINNA NÜÜDISARHITEKTUURI KAART

Tallinn on linn, kus on märkimisväärselt palju nii ajaloolist kultuuripärandit kui ka nüüdisarhitektuuri. Arhitektuurikaart kui reisiraamat aitab avastada ja mõista tänapäeva Tallinna, keskendudes viimase 20 aasta arhitektuuripareemikule. Kogumikust saab hea ülevaate Eesti uue arhitektuuri tippsaavutustest, aga ka ettekujutuse 1930. aastate linnakeskkonnast ja 1980. aastal peetud Moskva olümpiamängude tarbeks valminud uusehitistest.

Arhitektuurikaart on koostatud temaatiliselt ja jagatud seitsmeks linnarännakuks. Igal teekonnal on tähistatud kümme objekti. Lisaks on kirjas restoranid, kohvikud, teatrid, laste mänguväljakud, turud, saunad ja paljud muud põnevad paigad.

Arhitektuurikaarti saab osta Eesti Arhitektuurikeskuse kontorist Tallinnas Lai 31.

NÄITUS „50 MAJA/MAISONS” JUUNIKUUS EUROOPA NÕUKOGUS

13. juunil avatakse Strasbourgis Euroopa Nõukogu Ministrite Komitee ruumides näitus „50 MAJA”, mis tutvustab uusimat Eesti eramuarhitektuuri. Näitus on koostatud Eestit 2010. a Veneetsia arhitektuuribiennaalil esindanud väljapaneku „100 MAJA” alusel ning see annab Strasbourgi Euroopa Nõukogu kompleksis (Euroopa palees) töötavale 2000 tippametnikule võimaluse tutvuda Eesti põhjamaaiselt tundliku ja nooruslikult julge arhitektuuriga. Näitus jääb avatuks kuni 26. juunini.

Foto autor: Reio Avaste.

EESTI ARHITEKTUURIKESKUS OTSIB UUT JUHATAJAT

Uue juhataja / juhatuse esimehe peamised tööülesanded ja vastutusvaldkonnad on EAK

- sisutegevuste kvaliteedi tagamine
- strateegiline arendamine ja visiooni kujundamine
- finantsplaneerimises jätkusuutlikkuse tagamine
- koostöövõrgustiku laiendamine
- esindamine Eestis ja rahvusvaheliselt

Nõudmised kandidaadile:

- arhitektuurivaldkonna magistrakraad
- organisatsiooni juhtimise kogemus
- vähemalt kaheaastane praktilise töö kogemus arhitektuuri alal
- head teadmised ehitus- ja planeerimisala õigusaktidest
- väga hea eesti keele oskus nii kõnes kui ka kirjas
- esinemise ja meedias oma seisukohtade esitamise kogemus
- arendusprojektide juhtimise ja meeskonnatöö kogemus

Kasuks tuleb

- lai silmaring arhitektuurivaldkonnas toimuva alal
- väga hea inglise keele oskus nii kõnes kui ka kirjas
- vene keele oskus nii kõnes kui ka kirjas
- finantsplaneerimise kogemus
- suur kontaktvõrgustik
- väga hea suhtlemisoskus
- hea analüüsi- ja sünteesivõime
- otsustus- ja vastutusvõime
- hea pingetaluvus

„TAB 2013” KURAATORI LEIDMISE VÕISTLUS

Tallinna arhitektuuribiennaali (TAB) programm koosneb kolmest põhiüritusest ja nende satelliitidest. Biennaali keskmeks on kuraatorinäitus, sümposion ja Tallinna visioonivõistlus. Vaata ka eelmise biennaali ülesehitust ja kava aadressilt www.tab.ee. Järgmine TAB toimub septembris-oktoobris 2013.

Võistlusega otsitakse näituse ja sümposiooni kuraatorit. Need kaks üritust peaksid olema tihedalt seotud. Kuraatori ülesanne on sõnastada järgmise TABi teema ja alateemad. Sümposion ja näituste avamised toimuvad 4.–8. septembrini 2013.

Sümposion on arhitektuuriteoreetiline üritus Eesti ja lähiriikide arhitektidele ja arhitektuurihuvilistele. Erinevalt esimesest TABist kestab 2013. aasta biennaali sümposion kolm päeva, sest nii saab jagada ühe suurema teema kolmeks plokiks. Iga päeva pärastlõunal esineb kolm-neli arhitekti, kes on oma töödega esindatud ka näitusel. Sümposiooni prognoositav publik on 400–500 kuulajat, kellest pooled on pärit väljastpoolt Eestit.

Pakume

- poole kuni täiskoha koormusega juhatuse liikme kohta
- võimalust osaleda Eesti arhitektuurivaldkonna arengu kujundamises
- võimalust osaleda arhitektuurivaldkonna rahastamisotsuste tegemises
- võimalust rääkida kaasa arhitektuurivaldkonna tähtsustamises
- võimalust osaleda arhitektuurivaldkonna ettevõtluse arendamises
- võimalust juhtida noore EAK arengut ja anda oma panus sellesse
- huvitavaid ülesandeid ja arenguvõimalusi
- konkurentsivõimelist taset

Töole asumise aeg: **oktoober 2012**

Tööaeg: osalise kuni täiskoormusega

Asukoht: **Tallinn**

Kandideerimiseks saata **CV, kaaskiri ja palgasoov** hiljemalt **18. juuniks 2012 aadressil Lai 31, Tallinn, 10133 Harjumaa** või kristiina@arhitektuurikeskus.ee.

Lisateave: Kristiina Sipelgas, tegevjuht, tel 611 7436
kristiina@arhitektuurikeskus.ee

Kuraatorinäitus põhineb maketil või installatsioonil ning 2D materjalide osa peaks piirduma objektide tutvustavate siltidega. Näitust kavandades tuleb arvestada, et välitingimustesse kavandatav ekspositsioon või eksponaat ning selle hoiutingimused võivad olla tavalisest märksa kallimad, kuid ei pruugi olla. Kuraatori ülesanne on pakkuda välja ka näituse ruum. Suuremate muuseumide (Kumu, Soolaladu) näitusekavad on praeguseks ajaks juba tehtud ning TABi tarvis uut ruumi ehitama ei hakata. Kuraatorinäituse sihtrühm on laiem üldsus. Üks-kaks kuud avatud näitusega tutvustatakse eestimaalastele tänapäeva arhitektuurset mõtet.

Kuraatori ülesanne on sõnastada Eesti kontekstiga seotud ja tänapäevases arhitektuurimaailmas toimuvaga resoneeriv teema. Tegemist peaks olema arhitektuuri-, mitte planeerimisalase teemapüstitusega. Teema peab tekitama meedias küsimusi, olema intrigeeriv ja ajakohane. Alateemad võiksid käsitleda arhitektuurimaailma neid nišše, mis võivad tulevikus kujuneda osaks peavoolust. Alateemade endi vahelised seosed võivad olla nõrgad.

Võistleja ülesanne on pakkuda välja ka esialgne esinejate valik, vähemalt iga alateemat juhtiv arhitekt või moderaator. Näituse puhul tuleb arvestada sellega, et vähemalt pooled objektid peaksid olema valmistatud spetsiaalselt TABi näituse jaoks. Eestist pärit arhitektide osakaal programmis võiks olla 1/3.

Võistluse väljakuulutamise: 1. mai 2012.

Võistlustööde laekumise tähtaeg: 14. juuni 2012, kell 16.00.

Vabas vormis võistlustööd tuleb tuua trükitult ja digitaalselt Eesti Arhitektuurikeskusesse Tallinnas Lai 31.

ALGAS ARHITEKTUURIFILMIDE IDEEVÕISTLUS

Näidake mulle oma linna ja ma mõistan, mis inimesed te olete.
P. Härmsen

Eesti Arhitektuurikeskus kuulutas 30. mail välja arhitektuuri lühifilmide ideevõistluse eesmärgiga koguda uudseid ideid ja lahendusi Eesti arhitektuuri-, maastikuarhitektuuri- ja sisearhitektuurilahenduste käsitlemiseks ja jäädvustamiseks. Võistluse põhimõte on luua alus kahe distsipliini, arhitektuuri ja filmi sidumiseks, et tekitada inspireeriv sümbioos ning innustada loojaid mõtlema oma valdkonna piiridest väljaspool.

Võistluse tulemusel kogutud ideede alusel on võimalik tutvustada Eestis ehitatud keskkonna lahendusi nii Eestis oma kaasmaalastele kui ka väljaspool Eesti piire

Võistluse põhimõtted

1. Lühifilmid käsitlevad Eestis asuvaid ja valmis ehitatud arhitektuuri-, maastikuarhitektuuri- ja sisearhitektuurilahendusi.

Võistluse tulemused kuulutatakse välja hiljemalt 14. juulil 2012. Võistlus on avalik. Võistlustöö ja selle osad esitatakse eesti keeles. Žüriil on õigus kutsuda võistlejaid vestlusele. Žüriil on õigus kuulutada võistlus nurjunuks.

Lisateave: www.tab.ee ja www.arhitektuurikeskus.ee.

2. Lühifilmi keskne element peab olema ruum või objekt (hoone, rajatis, interjööör), mida elusolend, sealhulgas inimene, võib oma kohaloluga täiendada, aga see pole kohustuslik nõue.
3. Lühifilmi olulised märksõnad on *uuenduslik ja nutikas idee* ruumi ja objekti kajastamisel. Kasuks tuleb visuaalselt originaalne esitlusvorm.
4. Ideekavandi võib esitada dokumentaal- või mängufilmi tegemiseks, kusjuures žanri (õudus-, komöödia-, draamafilm jne) võib idee autor vabalt valida. Filmiidee võib põhineda ka animatsioonil või arvutil loodud pildireal.
5. Ideevõistlus ja selle jätkutegevused kestavad 30. maist 2012 kuni 1. juulini 2013.
6. Võistluse tulemusel valitakse välja parim idee ja lahendus, mida arendatakse edasi ning mille alusel valmib 2013. aasta esimesel poolel Eesti arhitektuuri tutvustav lühifilm.
7. Võistluse eesmärk on leida arhitektuurifilmi idee ja sõlmida võitjaga filmitootmisleping 3000 euro väärtuses.

Võistluse auhinnafond on 1000 eurot, mis jaguneb järgmiselt: esimene koht – 500 eurot, teine koht – 250 eurot, kolmas koht – 250 eurot.

Võistlustingimused ja taotlusanket: www.arhitektuurikeskus.ee.

EAK teadete ülevaate koostas 4. juunil **Carl-Dag Lige**, EAK pressi- ja kommunikatsioonispetsialist. Vaata lisaks: www.arhitektuurikeskus.ee.

MEIE JUUBILARID

JUULI

02.07.2012	Maie Penjam	75
11.07.2012	Maie Hansmann	75

AUGUST

01.08.2012	Vallo Valge	50
05.08.2012	Ülle Kunnus	50
09.08.2012	Valdur Napp	70
10.08.2012	Andres Põime	55
17.08.2012	Andres Lember	40
25.08.2012	Inga Raud	60

SEPTEMBER

02.09.2012	Jaan Jõgi	60
14.09.2012	Ludmilla Raun	70
14.09.2012	Mattias Agabus	35
16.09.2012	Maimu Kaarnaväli	85
17.09.2012	Leila Pärtelpoeg	85
28.09.2012	Lii Kari	80
28.09.2012	Anne Kose	55
29.09.2012	Aarne Kann	70
30.09.2012	Karin Kull	90

EAK uued töötajad

Aprillis ja mais asus EAKsse tööle kaks uut koosseisulist töötajat: **Jana Rikberg** teenuste arendus- ja koolitusjuhina ning **Merike Kraiss** finantsspetsialistina.

Jana ülesanne on töötada välja täiendusõppe koolitusprogrammid ja kujundada EAKist oma valdkonna arvestatav koolituskeskus. Ta koordineerib ka laste ja noorte arhitektuuri huvikooli tegevust. Jana on varem töötanud koolitusfirmas Vain & Partnerid klienditeenindusjuhina ning loonud oma ettevõtte Jutegoods OÜ.

Merike juhib EAK finantstegevust ja kontrollib raamatupidamist. Samuti hakkab ta peatselt korraldama välkloenguid. Merikese kogemuste hulgast väärib esiletõstmist pikaajaline töö MTÜs Pärnu David Oistrahhi Festival.

Teated senioridele

Tänavu kevadel sai senioride seksioon omavahel kokku Reval Café pika laua taga Tallinna Rotermanni kvartalis ja me võime kohavalikuga üpris rahule jääda.

Ees on suvepuhkus – kohtume samas paigas jälle oktoobrikuus! Puhkuse lõpetamise puhul võiksime teha septembris väikese väljasõidu, et nautida Tallinna rannamaastikke ja arhitektuuri Kakumäel ning mujal sealkandis. Rahataotlus Eesti Kultuurkapitalile on esitatud, aga selle tulemustest saame teada alles suvel. Palun pidage seksiooni juhatusega sidet.

Õnnitleme mõttes kõiki suviseid sünnipäevalapsi ja kohtume pärast vaheaega teispäeval, 2. oktoobril!

Ell Väärtnõu, senioride seksiooni juhataja

Noortekogu uued liikmed

Johan Tali, sünd 4.09.1986.

Lõpetanud 2008. aastal Eesti Kunstiakadeemias arhitektuuri ja linnaplaneerimise eriala, õpib alates 2009. aastast Viini Rakenduskunsti Ülikooli arhitektuuri instituudis (Studio Prix ja Studio Rashid). Töötab arhitektuurbüroos soma architecture zt gmbh arhitektina.

Alus: EALi eestseisuse otsus nr 206/24.05.2012.

Kadri Kerge, sünd 15.11.1983.

Õppinud 2002–2006 Eesti Kunstiakadeemias arhitektuuri ja linnaplaneerimise erialal, 2009–2010 Lõuna-Kalifornia Arhitektuuriinstituudis (Southern California Institute of Architecture'is) ja on saanud diplomi Viini Rakenduskunsti Ülikooli arhitektuuri instituudist (Architectural Design Studio Wolf D. Prix, 2006–2011). Töötab arhitektuurbüroos Asymptote Architecture (New York, USA) arhitektina.

Alus: EALi eestseisuse otsus nr 206/24.05.2012.

Eesti Arhitektide Liit

Reg-kood: 80053223
 Aadress: Lai 31, 10133 Tallinn
 Telefon 611 7430
 Üldfaks: 611 7431
 E-post: info@arhliit.ee
 Kodulehekülge: www.arhliit.ee
 Pangarekviisidid: ak 10022011720004, SEB

EALi liikme aastamaks on 80 eurot, senioridel kuni 70. eluaastani ja noorliikmetel 10 eurot.

EALi esimees on Peeter Pere.

EALi aseesimehed on Jaak Huimerind, Tõnu Laigu, Villem Tomiste ja Kalle Vellevoog.
 Tegevdirektor Ingrid Mald-Villand: tel 611 7435, ingrid@arhliit.ee
 Sekretär Signe Liivaleht: tel 611 7430, signe@arhliit.ee
 Projektijuht Liina Guiter: tel 611 7433, liina@arhliit.ee
 Kommunikatsioonispetsialist Tiina Shein: tel 611 7430, info@arhliit.ee
 Raamatupidaja Anne Kerge: tel/faks 611 7434, anne@arhliit.ee
 Kontor on avatud septembrist kuni 22. juunini E–R kl 10–17 ning 25. juunist kuni 31. augustini T–N kl 10–16.
 Eestseisuse koosolekud on üle nädala neljapäeviti algusega kl 16.30. Juulis ja augustis eestseisus koosolekuid ei pea.